

PREGÓ DE LA LLUM 1983

pronunciat al Saló del Consistori
de la Casa de la Ciutat, de Manresa,
el dia 12 de febrer de 1983, per

MANUEL BERTRAND I VERGÉS

PREGÓ

DE LA

LLUM

1983

Edició patrocinada per la

CAIXA D'ESTALVIS DE MANRESA

PRESENTACIÓ

Em cab l'honor d'adreçar-me a tots vostès en nom dels administradors de les Festes d'enguany, per a presentar-los-hi la persona escollida com a Pregoner en nom de la Reial Confraria i administradors de la Llum-83 malgrat que, com molts de vostès ja coneixen a través dels mitjans de difusió, degut a un fort atac gripal i després de prescripció mèdica, s'ha vist impossibilitat d'acompanyar-nos.

Per tant, i en el seu nom, tenim entre nosaltres a en Josep Castells i Puig, secretari particular d'en Manuel Bertrand i Vergés, el qual ens farà avinent la lectura del Pregó d'enguany, que si bé no serà de pròpia veu, té el preuat caliu d'una composició lligada des de la convalescència.

D'acord amb la Reial Confraria de la S.S. Trinitat, cregueren oportú vetllar perquè el nostre pregoner fós ben representatiu d'un sector manresà, i molt millor si estés vinculat al redós del nostre barri de les Escodines. Cognom que va estretament lligat a una dinastia fortament prestigiosa com fou la d'en Eusebi Bertrand i Serra.

N'Eusebi Bertrand i Serra, avi d'en Manuel Bertrand i Vergés, nostre Pregoner, assolí el renom de 1er. establiment espanyol en l'art tèxtil; 1er. industrial individual del món; creador a Manresa de la filatura més important d'Europa; rebé la condecoració per la seva tasca en l'agricultura i ramaderia; i fou Diputat a Corts pel districte de Puigcerdà.

El pare d'en Manuel Bertrand, Joan Bertrand i Mata, fou el membre industrial de la família vinculat a la fàbrica de Manresa. Pot dir-se que hi dedicà la vida. També figurà com a President de Catalana de Gas fins que morí.

Com a petit esboç del nostre Pregoner, cal esmentar que si bé la seva carrera universitària és la d'enginyer *tèxtil*, l'activitat professional l'ha desenvolupada preferentment en la gestió empresarial i en el terreny immobiliari; però la faceta més interessant d'en Manuel Bertrand és, sens dubte, l'interès pel món cultural i particularment pels temes musical i líric. És President de la Junta del Gran Teatre del Liceu i amic i col.laborador d'artistes de gran renom, havent estat el més entusiasta promotor del Patronat de l'esmentat Teatre.

Demanam, doncs, al senyor Josep Castells i Puig, portaveu d'en Manuel Bertrand, ens faci avinent el redactat del Pregó d'enguany, agraint-li sincerament la seva estada entre nosaltres, i a tots vostès, en nom de la Reial Confraria i administradors de la Llum-83, la seva presència i atenció.

Il.lustre Sr. President de la Diputació, Il.lustre Sr. Alcalde i membres de l'Excm. Ajuntament de Manresa, família Mestres Cabanes, Confraria de la Stma. Trinitat, Administradors de les FESTES DE LA LLUM-83, senyores i senyors:

Sóc un home que encara que d'una família molt lligada a Manresa, fa uns anys que hi estic pràcticament desvinculat. Certament que en la meua època d'estudiant, trepitjava amb molta freqüència el terreny de la fàbrica, de la mà i guia del meu pare, i que això comportava una relació amb Manresa, i que aquesta relació era i és enfortida per la tradició familiar, però la veritat és que avui la meua vida, la meua feina, els meus quefers, estan molt fets a Barcelona.

Per això, en un principi, havia pensat que no era escaient que acceptés l'encàrrec del Pregó, i per aquest motiu havia estat temptat en declinar la invitació que se'm feia.

Ara bé, a mesura que passaren els dies i entrava en el tema, profunditzant-lo, considerant qüestions, parlant amb gent, m'anava agradant la idea, fins i tot m'hi entusiasmava, comprovant que reneixia en mi tot un conjunt de sentiments atraïents envers aquest treball i per aquest fet.

He acceptat ser el Pregoner i disposat a manifestar, encara que de forma senzilla i planera que segurament resultarà poc literària, tots els sentiments, vivències i conclusions a què he arribat d'aquest fet miraculós succeït a Manresa i celebrat any rera any.

He dit abans que sóc un home barceloní i em crec molt barceloní, amb tot el que això representa d'amor a la meva ciutat, si bé considero m'hi ha ajudat molt l'haver nascut en el si d'una família que va tenir per patrimoni aquesta característica; especialment hi citaria aquí un record de justícia al meu avi Eusebi, considerat un prototipus del barceloní dels anys 20, tant per la seva característica personal com per la seva projecció en el món de l'art i la cultura.

També hi ha una altra realitat d'integració en la meva família tan important com la barcelonina, i aquesta és la relació de Bertrand amb la ciutat de Manresa.

A Manresa hi va néixer la 2ª etapa de la nostra trajectòria industrial. Erem a Barcelona des del 1785, i ens deien a Can Serra; som a Manresa des del 1886 com a Can Serra i Bertrand, per ser més tard a Can Bertrand solament; i és des d'aleshores de la nostra integració a Manresa que ens anem fent grans i ens fem grans mentre Manresa també se'n fa.

No vull fer un panegíric de casa i del meu cognom. Sóc aquí a Manresa per parlar d'ella, i permeteu-me la meva filiació al trobar-me entre manresans amb motiu d'una Festa molt preuada, creient que tenia de dir qui sóc, com sóc i com eren i són els de casa; i d'una cosa em quedo curt i poc brillant per manifestar-ho, i és l'esmentada vinculació Bertrand-Manresa.

Observador innat, he volgut tenir uns punts de partida per fonamentar les paraules que volia dirigir, i a aquest sentit em porta la impressió de la portada del Programa de les Festes d'enguany, on el mestre i bon amic meu, Mestre Cabanes, ha expressat amb un ric contingut d'expressió i composició el concepte de la Trinitat i de la Llum, plasmant un raig lluminós naixent d'una Trinitat.

La Llum en sí mateixa il.luminadora o enlluernadora, depèn de com gaudim del seu esguard, també la podrem veure, i tindrà un pas superficial, o bé podem mirar-la amb atenció i esdevindrà profunda i enriquidora.

És cert que els manresans d'aquell temps van tenir una Llum il.luminadora i enriquidora a la vegada. La història ens diu que ho van veure clar, van entendre d'on venia; l'aureola Montserratina acuradament recollida pels manresans va fer possible l'aspiració d'aleshores.

Aquesta consideració em porta a fer-me la pregunta de quines han d'ésser les aspiracions de Manresa i dels manresans d'avui, per estar atents d'on pot venir la Llum i la força per donar acompliment a les aspiracions i solucions als problemes que se'ns plantegen.

Els problemes són conseqüents de la civilització, ja que una civilització en sí mateixa, un progrés, té els seus aspectes negatius, aspectes no enriquidors, perquè l'home en el seu desenvolupament humà, de vegades s'hi perd, no hi troba, sovint, els elements culturals que l'hi són necessaris. Podríem dir que, desvinculant la cultura de la civilització, aquesta esdevé enlluernadora. Per exemple: és civilització que l'home hagi estat substituït per la màquina en tot allò que representava d'esforç inhumà, però és descoratjador que el mecanisme hagi pres possibilitats de realització de l'home.

És tasca dels homes d'avui, en qualsevol estament que es trobin, fer l'esforç de destriar, valorant-los, els aspectes de progrés i de regrés que ens presenta la civilització actual. Aquest esforç d'anàlisi no és estrany en la nostra cultura; suposo que estareu d'acord que a Catalunya s'ha fet sobradament aquesta tasca de no caminar enlluernats. No perdem avui aquest contingut lluminós en tots els afers tan propis de la nostra terra i que ens han caracteritzat com a homes assenyats.

S'han d'il.luminar culturalment els estaments en que l'home es mou, i això és tasca nostra perquè, repeteixo, el nostre seny, el seny català es fonamenta, bàsicament, en la nostra cultura.

Ningú s'esforça per aconseguir res que no hagi vist clar, i no es veu res clar sense fixar-hi detingudament l'esguard. Per tant, és necessària una reflexió il.luminadora de quins són els objectes del

nostre esguard, i és probable una primera decepció, però si es continua amb l'esforç hi trobarem un camí de projectes per encetar que ens portaran a realitzacions d'anhel profund.

De la mateixa manera que suposa un disbarat anomenar-nos civilitzats permaneixent poc menys que absents als valors culturals, podríem dir que voler dissociar la fe –en una Festa com la d'avui–, del poble manresà, suposaria caminar a peu coix quan es pot caminar amb les dues cames. La Festa de la Llum és un viu exemple d'aquesta relació espiritual o de fe amb un quefer humà.

Manresa va gaudir o gaudeix d'una il·luminació pròspera. Avui celebrem la Festa d'una Llum multiseular, i considero important no haver tingut cap mena d'inconvenient en destacar del vostre cartell anunciador de les Festes aquest sentit religiós. I tot això ho dic perquè amb les meves consideracions i parlant del sentit de la fe a Manresa, esmentaré com a barceloní un exemple de la Llum que un dia ens va venir a Barcelona des de Manresa: em refereixo a la figura de l'inoblidable Pere Tarrés i Claret.

Per últim i a manera d'acabament, voldria tenir paraules un tant animoses. En aquesta ciutat encoratjada pel soroll dels telers, seria molt bonic tenir-hi sempre present tot allò que ha fet possible que fóssim el que som, engendrant l'agraïment envers els vostres avant-passats, i que si bé d'aquella Llum pot ésser que només en quedin les espurnes, també les espurnes poden tornar a encendre el foc amb tot el que té de vivificador. Manresa està vivint, en aquests moments, tot el pessimisme que la crisi comporta; la gent s'ho passa malament, però no s'ho passaven gaire bé aquells que van signar a cal notari que havien vist la Llum; però es van decidir, van treure forces de flaqueza, van tocar a fons el problema i el van resoldre. Torno a pensar amb el Dr. Tarrés, un home que també, amb el seu esperit de lluita, resolgué la problemàtica del moment com a bon manresà.

I res més, tot això és el que us volia dir. Faig aquest afegit quan ja sé que no podré fer personalment aquest Pregó. Us ho dic de veritat i sóc sincer; em sap molt de greu no estar amb vosaltres

en aquesta Festa, però d'una cosa podeu estar segurs: després d'ella, de les de la LLUM-83, en Manuel Bertrand serà molt més manresà del que era.

Gràcies per donar-me'n l'ocasió.

MANRESA
Reial Confraria de la SS. Trinitat
1983